

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 156/2011-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť M. M., N., zastúpenej JUDr. J. Š., konateľom a advokátom obchodnej spoločnosti Š., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite ČVS: PPZ-327/BOK-ZA-2010 o zadržaní, ako aj jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. M. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2011 doručená sťažnosť M. M., N., (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej JUDr. J. Š., konateľom a advokátom obchodnej spoločnosti Š., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej práva na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite (ďalej len „Prezídium Policajného zboru“) ČVS: PPZ-327/BOK-ZA-2010 o zadržaní, ako aj jemu predchádzajúcim postupom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľke bolo vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru sp. zn. PPZ-327/BOK-ZA-2010 z 8. marca 2011 pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 a 2 písm. a) a 4 Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona.

Sťažovateľka bola zadržaná podľa § 86 ods. 1 Trestného poriadku 6. apríla 2011 o 13.00 h, keď bola súčasne obmedzená jej osobná sloboda. Podľa sťažovateľky predpoklady jej zákonného zadržania, a to existencia konkrétnych okolností odôvodňujúcich niektorý dôvod väzby a neodkladnosť veci, ktorá nedovoľuje rozhodnutie o väzbe zadovážiť vopred, *„od samého začiatku preukázateľne chýbali“*. Sťažovateľka bola zadržaná policajným orgánom *„hneď po vstupe do budovy polície v Nitre, kde... sa dostavila dňa 6. 4. 2011 o 13,00 hod na výsluch aj so svojím obhajcom“*, pričom k jej zadržaniu došlo ešte pred jej vypočutím. Z uvedeného podľa názoru sťažovateľky vyplýva, že *„vec nemala neodkladnú povahu, pričom policajný orgán mal v skutočnosti dostatok možností zadovážiť rozhodnutie o väzbe vopred a oveľa skôr, než došlo k... zadržaniu“*. Týmto postupom policajný orgán porušil právo sťažovateľky na osobnú slobodu.

Sťažovateľka v sťažnosti tiež uviedla, že postup policajných orgánov bol aj v rozpore s čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ k začatiu jej trestného stíhania došlo uznesením vyšetrovateľa Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre ČVS: KRP-231/OEK-NR-2010 z 8. novembra 2010, pričom následne opatrením prezidenta Policajného zboru sp. zn. PPZ-BOK-Z-941/2010 z 20. decembra 2010 bola určená príslušnosť k vyšetrovaniu tejto veci pre Prezídium Policajného zboru. Uvedeným postupom došlo podľa sťažovateľky neoprávnene a v rozpore s § 17 Trestného poriadku k nezákonnému odňatiu jej veci príslušnému vyšetrovateľovi.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol nálezom, v ktorom vysloví:

„1/ že rozhodnutím policajného orgánu zo dňa 6. 4. 2011 ČVS: PPZ-327/BOK-ZA-2010 o mojom zadržaní podľa § 86 ods. 1 Tr. poriadku bolo porušené moje základné právo obvinenej na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

2/ postupom Prezídia Policajného zboru SR pri zmene príslušného vyšetrovateľa a prevzatí veci ČVS: PPZ-327/BOK-ZA-2010 na ďalšie vyšetrovanie bolo porušené moje základné právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane na základe postupu stanoveného zákonom:

c) zákonné zatknutie alebo pozbavenie slobody za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak je to dôvodne považované za potrebné za účelom zabránenia spáchania trestného činu alebo úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa § 86 ods. 1 Trestného poriadku ak je tu niektorý z dôvodov väzby podľa § 71 a pre neodkladnosť veci nemožno rozhodnutie o väzbe vopred zadovážiť, môže policajt obvineného zadržať predbežne sám. Zadržaného obvineného policajt bez meškania oboznámi s dôvodmi zadržania a vypočuje ho. Súčasne je povinný vykonané zadržanie prokurátorovi bez meškania oznámiť a odovzdať mu rovnopis zápisnice, ktorú spísal pri zadržaní, ako aj ďalší spis na rozhodnutie o podaní návrhu na vzatie do väzby. Návrh sa musí podať tak, aby obvinený mohol byť najneskôr do 48 hodín od zadržania odovzdaný súdu, inak musí byť prepustený na slobodu.

Sťažovateľka namieta, že policajné orgány porušili jej označené práva podľa dohovoru tým, že nezákonne obmedzili jej osobnú slobodu 6. apríla 2011, a súčasne došlo opatrením prezidenta Policajného zboru sp. zn. PPZ-BOK-Z-941/2010 z 20. decembra 2010 k neoprávnenému odňatiu jej veci príslušnému vyšetrovateľovi Úradu justičnej a kriminálnej polície, Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre a určeníu príslušnosti úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby (ďalej len „podávateľ podnetu“), ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor.

Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Podľa § 35 ods. 3 zákona o prokuratúre ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd podľa svojej ustálenej judikatúry považuje podnet, ako aj opakovaný podnet podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre za účinný prostriedok ochrany základných práv vrátane tých práv, ktoré uplatnil sťažovateľ (m. m. IV. ÚS 330/04, I. ÚS 186/05).

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne vyslovuje právny názor, že vynechanie podnetu a opakovaného podnetu ako prostriedkov nápravy uplatňovaných v rámci sústavy orgánov prokuratúry Slovenskej republiky nemožno nahrádzať podaním sťažnosti v konaní pred ústavným súdom, pretože takto by sa obmedzovala možnosť orgánov prokuratúry vo vlastnej kompetencii nielen preveriť skutočnosti, ktoré tvrdí sťažovateľ, ale aj prijať opatrenia podľa zákona o prokuratúre, ktoré by účinne napomohli odstráneniu procesných alebo faktických prekážok zákonného postupu orgánu činného v prípravnom konaní, resp. aj pred začatím trestného stíhania (I. ÚS 186/05, IV. ÚS 53/05).

Ústavný súd upozorňuje aj na svoj ďalší ustálený právny názor, podľa ktorého je trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietat' pochybenia znamenajúce porušenia práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ktoré neboli odstránené v jeho priebehu (napr. III. ÚS 3/02, III. ÚS 75/05, IV. ÚS 197/08).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že pokiaľ sťažovateľka namietala nezákonnosť postupu policajných orgánov pri jej zadržaní 6. apríla 2011, ktoré sa malo podľa jej tvrdení udiť bez splnenia zákonných predpokladov uvedených v § 86 ods. 1 Trestného poriadku, ako aj nezákonnosť postupu policajných orgánov, pokiaľ bola jej vec neoprávnene odňatá príslušnému vyšetrovateľovi Úradu justičnej a kriminálnej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Nitre a pridelená Prezídiu Policajného zboru, bola oprávnená požiadať orgány prokuratúry o preskúmanie postupu označených orgánov prostredníctvom podnetu a opakovaného podnetu, čo predstavuje podľa názoru ústavného súdu účinný prostriedok ochrany základných práv (mutatis mutandis IV. ÚS 330/04, IV. ÚS 212/08). Sťažnosť sťažovateľky bolo preto potrebné odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. apríla 2011